

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci M. P., zastoupené Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem v Plzni, Františkánská 7, 301 00 Plzeň, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 9. 2003, čj. OAM-4464/VL-10-12-2003, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 10. 2004, čj. 36 Az 838/2003-28,

t a k t o :

- I. **Kasační stížnost se zamítá.**
- II. **Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 9. 2003, čj. OAM-4464/VL-10-12-2003, neudělil žalobkyni azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a vyslovil, že se na ni nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalobkyně rozhodnutí žalovaného napadla žalobou u Krajského soudu v Brně, který ji napadeným rozsudkem zamítl.

Proti tomuto rozsudku žalobkyně (stěžovatelka) brojila včas podanou kasační stížností. Namítla, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda v daném případě byly důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Tvrdila, že se v zemi původu dostala do finančních potíží, neboť si vypůjčila peníze, které nebyla schopna později splatit. Věřitelé byli ve spojení s organizovanými zločineckými strukturami. Pokud hledala ochranu u státních orgánů, zjistila, že i ony jsou součástí zločineckých struktur. Byla tak pronásledována jako příslušnice sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur. Stěžovatelka nesouhlasila ani s tím, jak se krajský soud vypořádal s překážkou vycestování. Tvrdí, že v případě návratu na

Ukrajinu bude vystavena perzekuci ze strany milice a dalších správních orgánů, protože žádala o azyl v České republice.

Stěžovatelka dále poukázala na to, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování; v tom tkví důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Krajský soud poté nesprávně uzavřel, že správní řízení netrpělo procesní vadou. Pominul totiž nedostatečné dokazování a nedostatečné odůvodnění rozhodnutí žalovaného. Krajský soud také řádně nepřezkoumal rozhodnutí žalovaného z hlediska procesních žalobních námitek, ohledně kterých stěžovatelce vytkl, že citovaná ustanovení správního řádu nedoplnila o konkrétní skutkové důvody. V těchto skutečnostech stěžovatelka spatřuje naplnění kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Stěžovatelka rovněž požádala o přiznání odkladného účinku, neboť svá práva před soudem může uplatňovat jen tehdy, bude-li přítomna v České republice.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je stěžovatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj. tehdy, pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud pak přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka především namítla nezákonnost rozsudku krajského soudu pro nesprávné posouzení právní otázky, tj. zda na její případ lze aplikovat ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

Ze správního spisu, zejm. ze žádosti o azylu ze dne 7. 9. 2003 a z protokolu o pohovoru ze dne 12. 9. 2003, vyplynulo, že stěžovatelka odešla z Ukrajiny v červenci nebo srpnu roku 2002. Důvodem byly problémy jejího otce s věřiteli, kteří vyhrožovali celé jejich rodině. Žádost o azyl pak stěžovatelka podala poté, co se jí v České republice nepodařilo získat vízum a doklady, které by jí umožnily pracovat. Chtěla si tak rovněž zlegalizovat pobyt na území České republiky.

Nejvyšší správní soud odkazuje na dosavadní správní judikaturu, z níž plyne, že problémy se soukromými osobami a problémy ekonomického rázu nejsou bez dalšího důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Ostatně ani snaha o legalizaci pobytu

v České republice nemá nic společného s důvody, o kterých hovoří ustanovení § 12 zákona o azylu. Jak správní orgán, tak krajský soud tedy právní otázku posoudily správně.

Hovoří-li stěžovatelka v kasační stížnosti o pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině nečlenů zločineckých struktur, o provázanosti věřitelů a policie s organizovanými zločineckými strukturami, pak jde o tvrzení, které ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem neuváděla. Z pohledu přezkumu kasačním soudem jde o nové skutkové tvrzení, které stěžovatelka uplatnila až poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí. K takové skutečnosti Nejvyšší správní soud nepřihlíží (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Právní otázkou, jež byla dle stěžovatelky v řízení před krajským soudem také posouzena nesprávně, je i otázka splnění podmínek pro konstatování překážky vycestování. Podle § 91 odst. 1 zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti. Krajský soud se otázkou existence překážky vycestování samostatně zabýval a ztotožnil se s rozsáhlým odůvodněním obsaženým v rozhodnutí žalovaného. Těmto vývodům přisvědčil i Nejvyšší správní soud, neboť jsou po právu.

Stěžovatelka rovněž namítla nedostatečně provedené dokazování před správním orgánem, v čemž spatřovala důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Pod tento stížní důvod je pak třeba podřadit i tvrzení o nesprávném úsudku krajského soudu v tom, že správní řízení netrpělo procesní vadou (nedostatkem dokazování ve správním řízení a odůvodnění rozhodnutí žalovaného). V tom však Nejvyšší správní soud stížnosti přisvědčit nemohl.

Součástí správního spisu je vedle žádosti o azyl i protokol o pohovoru se stěžovatelkou; k jeho obsahu viz výše. Nezpůsobilost tam uváděných důvodů založit právo na udělení azylu je zřejmá. Ve správním řízení stěžovatelka již jiný důvod svého odchodu netvrdila. Jestliže tedy žalovaný vzal za základ svého rozhodnutí právě tyto skutečnosti, neprováděl další zjištění a azyl stěžovatelce neudělil, pak nepochybil a krajský soud neměl proč správní rozhodnutí rušit. Správní orgán totiž není povinen domýšlet či konstruovat azylově relevantní důvody, které žadatel o azyl ve skutečnosti vůbec neuplatnil, a poté o nich provádět rozsáhlé dokazování. V řízení o azyl je správní orgán povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl v průběhu řízení uvedl. Žalovaný v této věci své úvahy v rozhodnutí dostatečným způsobem popsal, a z rozhodnutí je tak zcela seznatelné, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými důvody byl žalovaný veden při hodnocení důkazů.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala také stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; krajský soud prý řádně nepřezkoumal rozhodnutí žalovaného z hlediska procesních žalobních námitek, ohledně kterých stěžovatelce vytkl, že dovolaná ustanovení správního řádu nedoplnila o konkrétní skutkové důvody. Tak tomu ale není. Naopak

krajský soud rozhodnutí žalovaného z tohoto hlediska v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal a na obecně formulované procesní žalobní námitky zareagoval. Ohledně námitky nedostatečně zjištěného skutkového stavu krajský soud poznamenal, že z ní nelze seznat, v čem jsou skutková zjištění neúplná a jaké další důkazy stěžovatelka navrhuje provést. Žalovaný se přitom s důvody, které ji vedly k podání žádosti o azyl, vypořádal a jeho závěry nejsou s provedenými důkazy v rozporu. Neprovedení dalších důkazů pak žalovanému vytýkat nelze, zejména když stěžovatelka nenavrhl doplnění dokazování ani v průběhu správního řízení, ani v žalobě. Krajský soud neshledal ani jiné pochybení a uzavřel, že žalobkyně měla v průběhu správního řízení dostatek možností k tomu, aby uvedla vše, co považuje za důležité a byla poučena o procesních prostředcích, které měla k dispozici. Postup ani v tomto ohledu nebyl v rozporu se zákonem; důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není dán.

Nejvyšší správní soud zhodnotil všechny stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. března 2006

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu